

Jaarrapportage 2022 Wet afbreking zwangerschap (Wafz)

Oktober 2023

In deze factsheet staan de cijfers over de zwangerschapsafbrekingen in abortusklinieken en ziekenhuizen in Nederland en de BES-eilanden in 2022. Deze klinieken en ziekenhuizen leveren deze cijfers elk kwartaal aan bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ). Dit is een wettelijke verplichting volgens de Wet afbreking zwangerschap (Wafz). Tegelijk met deze factsheet zijn op onze website de [kerncijfers van de afgelopen vijf jaar](#) gepubliceerd en een overzicht van de definities en alle Wafz-registraties over 2022.

Totaalcijfer abortus nam toe tot 35.606; ook abortusratio nam toe

In 2022 werden in totaal 35.606 zwangerschapsafbrekingen uitgevoerd, 4.557 meer dan in 2021. Het aantal zwangerschapsafbrekingen bij Nederlandse vrouwen was 32.339, dat is 4.250 meer dan in 2021. In 2022 was het aantal geboortes lager dan in het voorgaande jaar. De abortusratio is het aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 levend geboren kinderen per jaar. Doordat het aantal zwangerschapsafbrekingen in hetzelfde jaar toenam, steeg de abortusratio van 157 in 2021 naar 193 in 2022.

De meeste zwangerschapsafbrekingen in absolute zin werden net als vorig jaar verricht bij vrouwen die in de provincies Noord- en Zuid-Holland wonen. Relatief gezien vond bij vrouwen uit Noord-Holland het hoogste aantal zwangerschapsafbrekingen plaats.

Meer zwangerschapsafbrekingen bij buitenlandse vrouwen¹

Van de in totaal 35.606 zwangerschapsafbrekingen waren er 3.258 behandelingen in de categorie 'buitenlandse vrouwen'. Dat zijn er 304 meer ten opzichte van 2021. Het aandeel van deze categorie komt daarmee op 9,2%, een toename van 0,3%.

Aantal zwangerschapsafbrekingen bij tieners

In 2022 waren er 2.702 zwangerschapsafbrekingen bij tieners (tot 20 jaar), 319 meer dan in 2021. Sinds 2002 daalde dit cijfer. Tot 2019, toen steeg het aantal zwangerschapsafbrekingen bij tieners voor het eerst sinds jaren. Opvallend in 2021 was de toename bij tieners onder 15 jaar, in 2022 nam dit weer af. Absoluut gezien vonden de meeste zwangerschapsafbrekingen plaats bij vrouwen in de leeftijdscategorie 30 tot en met 34 jaar, kort daarop gevolgd door de leeftijdscategorie 25 tot en met 29 jaar.

¹ Buitenlandse vrouwen: Categorie vrouwen zonder Nederlandse zorgverzekering, denk aan buitenlandse vrouwen die voor een abortus naar Nederland afreizen, arbeidsmigranten of buitenlandse studenten. Vooralsnog is aparte registratie niet mogelijk voor vrouwen woonachtig op de BES-eilanden, zij worden tot op heden geregistreerd bij de optie 'ander land' en vallen daardoor volledig in de categorie 'buitenlandse vrouwen'.

Kerncijfers zwangerschapsafbrekingen

Jaarlijks rapporteert de inspectie over de zwangerschapsafbrekingen. Het gaat om afbrekingen tot 24 weken zwangerschapsduur². In navolging van de Wafz zijn abortusklinieken en ziekenhuizen verplicht ieder kwartaal deze behandelingen aan de inspectie te melden. De registratie heeft een dekking van 100%.

Kerncijfers zwangerschapsafbrekingen in Nederland	2021	2022
Totaal aantal zwangerschapsafbrekingen	31.049	35.606
Zwangerschapsafbrekingen bij Nederlandse vrouwen	28.089	32.339
Zwangerschapsafbrekingen bij buitenlandse vrouwen	2.954	3.258
Zwangerschapsafbrekingen onbekend	6	9
Abortuscijfer (aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 vrouwen 15-45 jaar)	8,7	9,9
Abortusratio (aantal zwangerschapsafbrekingen per 1.000 levendgeborenen)	156,5	193,06
Zwangerschapsduur bij afbreking eerste trimester t/m 12+6 weken	26.290	30.600
Zwangerschapsduur bij afbreking tweede trimester 13 t/m 23+6 weken	4.759	5.006
Zwangerschapsafbrekingen bij tieners < 20 jaar	2.383	2.702
Zwangerschapsafbrekingen bij tieners < 15 jaar	101	81
Zwangerschapsafbrekingen in een abortuskliniek	28.094	32.586
Zwangerschapsafbrekingen in een ziekenhuis	2.955	3.020
Instrumentele behandelingen	1.084	1.568
Medicamenteuze behandelingen	10.664	13.129
Combinatie medicamenteus/instrumenteel	19.298	20.893
Lokale anesthesie	3.152	2.907
Intraveneuze anesthesie	17.529	19.661
Zwangerschapsafbreking op basis van resultaten prenatale diagnostiek (excl otb) ³	10,6%	6,88%
Vrouwen met één of meer complicaties bij de behandeling	2,6%	2,5%

Zwangerschapsafbrekingen naar duur en leeftijd

Van alle zwangerschapsafbrekingen vond 65% plaats in de eerste acht weken (tot en met zeven weken en zes dagen) van de zwangerschap. En 21% later in het eerste trimester. Vijftien procent van alle afbrekingen vond plaats in het tweede trimester (vanaf 13 weken). In 2022 waren 2.702 afbrekingen

een tienerzwangerschap (tot 20 jaar), waarvan 81 bij meisjes jonger dan 15 jaar. De meeste zwangerschapsafbrekingen (23%) vonden plaats bij categorie vrouwen van 30 tot 35 jaar, net als vorig jaar.

Locatie zorgverlening

Het overgrote deel van de zwangerschapsafbrekingen vond weer plaats in abortusklinieken: 91,5%. In de ziekenhuizen vond 8,5% van de afbrekingen plaats. Ziekenhuizen in Nederland hebben allemaal een Wafz-vergunning. In 2022 waren daarnaast 17 abortusklinieken⁴ en twee zelfstandige behandelcentra actief met een Wafz-vergunning.

Behandeling en nazorg

De behandelmethode voor zwangerschapsafbrekingen is in de loop van de jaren vaker medicamenteus: 37% in 2022, 34% in 2021 en 31% in 2020. In 2022 vond bij 65% van de zwangerschapsafbrekingen een vorm van pijnstilling plaats, die in 55% van de behandelingen intraveneus was.

In hetzelfde jaar trad bij 2,7% van de vrouwen met een zwangerschapsafbreking één of meer complicaties op. Hierbij ging het meestal om een incomplete abortus en soms om overmatig bloedverlies. In 2022 verwezen de abortusklinieken 40% van de bij hen behandelde vrouwen voor nacontrole naar de verwijzer (meestal de huisarts). Voor anticonceptie verwezen de abortusklinieken 51%⁵ van de bij hen behandelde vrouwen naar de huisarts.

Abortuszorg in Nederland

De abortuszorg in Nederland is geregeld bij wet. [De Wet afbreking zwangerschap \(Wafz, 1984\)](#) bepaalt het kader waarbinnen de zorgverlening kan plaatsvinden. Een instelling moet over een vergunning in het kader van de Wafz beschikken om een zwangerschap te mogen afbreken.

Jaarlijks maakt de inspectie de aan de Wafz gekoppelde registraties openbaar. U vindt [alle rapportages op onze website](#). Ruim 90% van de zwangerschapsafbrekingen vindt plaats in abortusklinieken, de overige in ziekenhuizen.

Zwangerschappen kunnen medicamenteus, instrumenteel of gecombineerd worden afgebroken. Bij de instrumentele of gecombineerde behandelingen krijgt de vrouw meestal sedatie of algehele anesthesie. Ook lokale anesthesie met verdoving van de baarmoederhals is mogelijk.

² De zogeheten 'late zwangerschapsafbrekingen' (vanaf 24 weken) worden gemeld bij [de Beoordelingscommissie Late Zwangerschapsafbreking en Levensbeëindiging bij pasgeborenen](#)

³ Exclusief overtijd behandeling

⁴ Daarnaast heeft Women on Waves voor haar zeiljacht 'Adeleide' een vergunning in het kader van de Wafz.

⁵ In de factsheet Jaarrapportage 2020 is abusievelijk 5% in plaats van 51% opgenomen.